

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 4. oktober 2017

Sag 179/2017

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Thorkild Høyer, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Nykøbing Falster den 1. februar 2017 og af Østre Landsrets 2. afdeling den 16. maj 2017.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Henrik Waaben, Jan Schans Christensen og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Dommen er anket af tiltalte, T, med påstand om formildelse, således at han idømmes en bødestraf, subsidiært en betinget dom, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at straffen i sager om forsætlig bistand til ulovlig indrejse efter praksis som udgangspunkt er ubetinget fængsel i 30 dage, jf. U 2012.1101 H. Der er imidlertid alene tale om et udgangspunkt, og der foreligger i denne sag sådanne formildende omstændigheder, at der alene bør idømmes bødestraf. Sagen kan sammenlignes med de landsretssager, hvor der alene er idømt bøde, jf. f.eks. TfK 2017.129/2 V. I hvert fald bør der i lyset af lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af reglerne om samfundstjeneste mv. idømmes en betinget dom, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste. For en formildelse af straffen taler, at lovovertrædelsen er af mindre grovhed. Der er tale om, at T hjalp sin fætter, F, som han havde jævnlig kontakt med, og bistanden til indrejse i Danmark blev ikke ydet med henblik på

økonomisk vinding. Han gav alene F kørelejlighed fra færgen, hvor de mødtes. F havde tidligere besøgt sin familie i Danmark og havde ingen intentioner om at blive i Danmark, idet han har hustru og børn i Tyskland. T troede derfor, at F kunne rejse lovligt ind i Danmark. T opfylder betingelserne for at modtage en betinget dom, idet han ikke tidligere er straffet og har særdeles gode personlige forhold. Han vil miste sit arbejde som kørelærer og vagtmand, hvis han idømmes en ubetinget frihedsstraf. Han gennemgår endvidere et behandlingsforløb på grund af symptomer, der er forenelige med posttraumatisk stress syndrom.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der ikke er grundlag for at idømme bødestraf. Det er anklagemyndighedens tiltalepraksis alene at påstå bøde, når der er tale om nære familiemedlemmer, hvilket som udgangspunkt vil sige familiemedlemmer i lige op- og nedstigende linje. For øvrige familiemedlemmer er der efter praksis i almindelighed ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om ubetinget fængselsstraf, jf. U 2016.1414 V og TfK 2017.17 V. Straffen for overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, bør som udgangspunkt fortsat være ubetinget fængsel, jf. U 2012.1101 H. Den revision af reglerne om samfundstjeneste, som blev gennemført ved lov nr. 152 af 18. februar 2015, kan ikke antages at have ændret herved. Ved dommen U 2016.3032 H har Højesteret fastslået, at opregningen i lovens forarbejder af lovovertrædelser, hvor kriminalitetens art fortsat vil have væsentlig selvstændig betydning for valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel, ikke kan anses for udtømmende. Sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, er af en sådan karakter, at der generelt bør straffes med en ubetinget fængselsstraf. Derfor taler generalpræventive hensyn. Der foreligger ikke omstændigheder, som efter en individuel vurdering kan føre til, at straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste. T havde ringe tilknytning til den person, som han bistod med ulovlig indrejse, og hans personlige forhold kan ikke begrunde et andet resultat.

Supplerende sagsfremstilling

Dansk Institut Mod Tortur (Dignity) har ved brev af 6. september 2017 afgivet sålydende udtalelse vedrørende T:

”Pt. afsluttede et kortere tværfagligt rehabiliteringsforløb i individuelt team 2 i juni 2016, og genhenvises efter eget ønske i feb. 2017 pga. reaktivering af PTSD-symptomer efter nødhjælpsarbejde i Lesros (hvor han bl.a. har været med til at samle og begrave 78 børnelig). Siden han er kommet hjem, har han haft svært ved at finde fodfæste, og har været kortvarig indlagt på psykiatrisk center, Hvidovre pga. selvmordstanker.

Pt. er aktuelt i behandling ved Dignity, og har under behandlingsforløbet frembudt symptomer foreneligt med PTSD (post traumatisk stress syndrom) i form af kraftigt invaderende genoplevelsessymptomer, flashbacks og mareridt. Endvidere befinder han sig i et konstant forøget alarmberedskab med tilbøjelighed til sammenfaren, søvnproblemer og hypervigilitet.

Pt. er endvidere præget af depressive symptomer i moderat til svær grad i form af for-
sænket stemningsleje, hvor han er trist, opgivende og nedtrykt med øget trætheds-
Hans selvtillid er væsentligt nedsat og hans selvfølelse præget af følelse om at være
defekt og uden værdi.”

Kriminalforsorgen har i udtalelse af 12. september 2017 fundet T egnet til at modtage en hel eller delvis betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår spørgsmålet om straffen for overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, om forsætlig bistand til en udlændings ulovlige indrejse i Danmark.

T er dømt for overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, ved i Rødby Færgehavn forsætligt at have bistået F med ulovligt at indrejse i Danmark, idet han i sin bil kørte ind i Danmark med F som passager.

Højesteret tiltræder af de grunde, der er anført af landsretten, at straffen er udmålt til 30 dages fængsel, jf. Højesterets dom af 9. januar 2012 (UfR 2012.1101). Ved denne dom tiltrådte Højesteret med henvisning til praksis ved byretterne og landsretterne, at en person, som forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse i Danmark, som udgangspunkt straffes med ubetinget fængsel i 30 dage, når bistanden ikke sker for vindings skyld.

Spørgsmålet er, om fængselsstraffen i den foreliggende sag skal være ubetinget eller betinget med vilkår om samfundstjeneste. Højesteret bemærker herved, at reglerne om samfundstjeneste ved lov nr. 152 af 18. februar 2015 er blevet revideret med henblik på øget anvendelse af samfundstjeneste som alternativ til ubetinget fængselsstraf.

Straffen for overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, var som nævnt ovenfor indtil lovændringen i 2015 som udgangspunkt ubetinget fængsel. Der er ikke i forarbejderne til ændringsloven – hverken i lovforslaget (nr. L 50 af 5. november 2014) eller i Straffelovrådets

betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste mv. – taget stilling til, om dette fortsat skal være tilfældet.

Højesteret har i domme af 30. maj 2016 (UfR 2016.3032) og af 7. september 2016 (UfR 2017.29) fastslået, at opremsningen i forarbejderne af lovovertrædelser, hvor kriminalitetens art fortsat vil have væsentlig selvstændig betydning for valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel, ikke kan anses for udtømmende. Der kan således forekomme andre former for kriminalitet end de lovovertrædelser, der udtrykkeligt er nævnt i forarbejderne, hvor udgangspunktet fortsat vil være ubetinget fængselsstraf.

Sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, kan omfatte forhold af forskellig karakter og grovhed. Straffen kan efter praksis variere fra bødestraf til ubetinget fængselsstraf. Det må afhænge af de konkrete omstændigheder, herunder overtrædelsens grovhed og tiltaltes personlige forhold, om en idømt fængselsstraf skal være ubetinget eller betinget med vilkår om samfundstjeneste. Straffen vil kun i særlige tilfælde kunne være betinget uden vilkår om samfundstjeneste.

I den foreliggende sag har T bistået sin fætter, F, med ulovligt at indrejse fra Tyskland. T og F mødtes på færgen til Danmark, og bistanden bestod i, at F kørte med ham ind i Danmark.

Højesteret finder efter en samlet vurdering af kriminalitetens karakter og grovhed samt Ts personlige forhold, at der ikke er grundlag for at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

D O M

Afsagt den 16. maj 2017 af Østre Landsrets 2. afdeling
(landsdommerne Annette Dam Ryt-Hansen, Kaspar Linkis og Brit Frimann (kst.) med
domsmænd).

2. afd. nr. S-536-17:

Anklagemyndigheden

mod

T

(cpr.nr. ...)

(advokat Mariann Jørn Hansen, besk.)

Nykøbing Falster Rets dom af 1. februar 2017 (1-5397/2016) er anket af T
med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har endeligt nedlagt påstand om stadfæstelse.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte.

Den i byretten af vidnet F afgivne forklaring er dokumenteret i medfør af retsplejelovens §
923.

Tiltalte har supplerende forklaret blandt andet, at han i telefon havde aftalt med F, at de skulle mødes på færgen. F er hans fætter, og tiltalte har kendt ham altid. F ringer dagligt til tiltalte. Tiltalte kørte alene om bord på færgen og mødtes med F, der selv var gået om bord på færgen. F, der er asylansøger i Tyskland, havde forskellige tyske kort, herunder et opholdskort, et sygesikringsbevis og et buskort, og han mente derfor, at F lovligt kunne indrejse i Danmark. F har også tidligere været på besøg i Danmark fem til seks gange. Han har selv boet i Danmark siden 1989 og blev dansk statsborger, da han var 18 år. Han har selv prøvet at indrejse i

fremmede lande uden pas, blandt andet i Italien, hvor han indrejste på sit danske kørekort og sygesikringsbevis.

Personlige oplysninger

Tiltalte har oplyst, at han arbejder som kørelærer og vagt. Han har 5 børn og et barnebarn. Han vil i tilfælde af domfældelse være indstillet på at udføre samfundstjeneste.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter tiltaltes forklaring var han klar over, at F på indrejsetidspunktet havde søgt om asyl i Tyskland. På denne baggrund og i øvrigt af de grunde, der er anført i byrettens dom, finder landsretten, at tiltalte bistod F med at indrejse i Danmark, og at han anså det for i hvert fald overvejende sandsynligt, at F ikke lovligt måtte indrejse i Danmark. Det tiltrædes herefter, at tiltalte er fundet skyldig i overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1.

Det følger af Højesterets dom af 9. januar 2012 i sag 263/2011 (UfR 2012.1101 H), at en person, som forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse i Danmark, som udgangspunkt straffes med ubetinget fængsel i 30 dage, når bstanden ikke sker for vindings skyld. Efter oplysningerne i sagen, herunder det oplyste om den familiemæssige tilknytning mellem tiltalte og F, foreligger der ikke sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at fravige udgangspunktet herom. Straffen findes herefter passende udmålt til fængsel i 30 dage, idet der henset til lovovertrædelsens karakter ikke findes grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod T stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

D O M

afsagt den 1. februar 2017

Rettens nr. 1-5397/2016

Politiets nr. 1900-70345-00022-16

Anklagemyndigheden mod

T cpr-nummer ...

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 19. oktober 2016. T er tiltalt

for overtrædelse af

1.

udlændingelovens § 59, stk. 8,

ved den 21. august 2016 cirka klokken 02.40 i Indrejsefeltet, Rødby Færgehavn, i Rødby, forsætligt at have bistået den syriske statsborger F, som ikke var i besiddelse af gyldig rejselegitimation, med ulovligt at indrejse i Danmark, idet han i personbil med registreringsnummer AF... kørte ind i Danmark med den pågældende som passager.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængselsstraf.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af tiltalte og af vidnet F.

Forklaringerne er lydoptaget og gengives ikke i dommen.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Tiltalte har forklaret om sine personlige forhold.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter tiltaltes forklaring om at han aftalte at mødes med F, der er tiltaltes fætter, på færgen til Danmark, og at F skulle køre med tiltalte fra borde, sammenholdt med at tiltalte ikke sikrede sig, at F havde gyldig rejsehjemmel, findes tiltalte skyldig i overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8. At tiltalte havde fået oplyst, at F tidligere uden problemer havde rejst til Danmark ændre ikke herpå.

Straffen fastsættes til fængsel i 30 dage, jf. ~~straffelovens~~ /*udlændingelovens § 59, stk. 8.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T skal straffes med fængsel i 30 dage.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Berigtiget i medfør af retsplejelovens § 221.

Retten i Nykøbing Falster, den 21. marts 2017.